

Väljaandja: Riigikogu

Akti liik: välisleping

Teksti liik: algtekst

Jõustumise kp: 06.06.2011

Avaldamismärge: RT II, 01.03.2011, 8

Eesti Vabariigi valitsuse ja Jordaania Hašimiidi Kuningriigi valitsuse vaheline investeeringute vastastikuse soodustamise ja kaitse leping

Vastu võetud 10.05.2010

[Investeeringute soodustamise ja vastastikuse kaitse lepingu ratifitseerimise seadus](#)

[Välisministeeriumi teadaanne välislepingu jõustumise kohta](#)

Eesti Vabariigi valitsus ja Jordaania Hašimiidi Kuningriigi valitsus (edaspidi *lepingupoole*),

soovides tugevdada riikide laialdasemat majanduskoostööd, mis puudutab ühe lepingupoole investorite investeeringuid teise lepingupoole territooriumil;

tunnistades, et selliste investeeringute soodustamise ja vastastikuse kaitse leping aitab kaasa erakapitali voogude kasvule ja lepingupoole majandusarengule;

nõustudes, et stabiilne investeerimiskeskkond tõhustab majandusressursside kasutamist ja tõstab elatustaset;

olles otsustanud sõlmida investeeringute soodustamist ja vastastikust kaitset käsitleva lepingu,

on kokku leppinud järgmises.

ARTIKKEL 1

Mõisted

Lepingus kasutatakse järgmisi mõisteid.

1. *Investor* – mõlema lepingupoole puhul:

- a) füüsiline isik, kes on ühe lepingupoole kodanik ja kes investeerib teise lepingupoole territooriumil;
- b) juriidiline isik, sealhulgas äriühing, äriühingute ühendus, kaubanduskorporatsioon ja muu organisatsioon, mis on asutatud või muul viisil nõuetekohaselt moodustatud kooskõlas selle lepingupoole õigusaktidega ja mida tegelikult juhitakse selle lepingupoole territooriumilt.

2. *Investeering* – igat liiki vara, mille ühe lepingupoole investor on investeerinud teise lepingupoole territooriumil selle riigi õigusaktide kohaselt, esmajoones:

- a) vallas- ja kinnisvara ning muud õigused, nagu hüpoteek, kinnipidamisõigus, pant, kasutusvaldus ja muud samalaadsed õigused;
- b) aktsiad, osad, võlakirjad ja teised äriühingutes osalemise vormid;
- c) tulu taasinvesteering, investeeringuga seotud rahanõue või muud rahalise väärtusega kohustuse täitmise nõuded;
- d) intellektuaalse omandi õigused, nagu need on määratletud Maailma Intellektuaalse Omandi Organisatsiooni egiidi all sõlmitud mitmepoolsetes lepingutes, mille osalised on mõlemad lepingupoole, sealhulgas autoriõigus ja sellega kaasnevad õigused, tööstusomandi õigus, kaubamärk, patent, tööstusdisain ja tehnoloogiline meetod, sordikaitse, oskusteave, ärisaladus, ärinimi ja maineväärtus;
- e) seaduse või lepingu alusel antud õigus tegelda majandus- ja äritegevusega, sealhulgas õigus otsida, kultiveerida, kaevandada või kasutada loodusvarasid.

3. Vara investeerimise või taasinvesteerimise vormi muutus ei mõjuta selle olemust investeeringuna, kui selline muutus ei ole vastuolus vara esialgse investeeringu puhul antud võimalike kooskõlastustega.

4. *Tulu* – investeeringust saadav tulu, esmajoones kasum, dividendid, intressid, kapitalitulu, kasutus-, litsentsi- ja patenditasu ning muud tasud.

5. *Viivitamata* – ajavahemik, mis tavaliselt kulub maksete ülekandeks vajalike vorminõuete täitmiseks. Nimetatud ajavahemik algab päevast, mil ülekandetaotlus on esitatud, ja see ei tohiks ületada ühte kuud.

6. *Vabalt konverteeritav valuuta* – valuuta, mida Rahvusvaheline Valuutafond tunnustab vabalt kasutatava valuutana Rahvusvahelise Valuutafondi põhikirja ja selle muudatuste kohaselt.

7. *Territoorium* – Eesti Vabariigi või Jordaania Hašimiidi Kuningriigi maismaaterritoorium ning territoriaalmere välispiiriga külgnevad merealad, sealhulgas nimetatud territooriumide merepõhi ja selle all asuv maapõu, mille üle on asjakohasel riigil suveräänne õigus ja jurisdiktsioon kooskõlas rahvusvahelise õigusega.

ARTIKKEL 2

Investeeringute soodustamine

1. Lepingupool toetab teise lepingupoole investoreid, loob neile oma territooriumil soodsad investeerimistingimused ning lubab selliseid investeeringuid oma õigusaktide kohaselt.
2. Vastastikuse investeerimise toetamiseks püüab lepingupool teavitada teist lepingupoolt emmakumma lepingupoole taotluse korral investeerimisvõimalustest oma territooriumil.
3. Vajaduse korral annab lepingupool viivitamata oma õigusaktide kohaselt välja load, mida taotletakse seoses teise lepingupoole investorite palgatud konsultantide ja ekspertide tegevusega.
4. Lepingupool vaatab kooskõlas füüsiliste isikute riiki sisenemist, seal viibimist ja töötamist reguleerivate riigisiseste õigusaktidega heauskselt ja tähelepanelikult läbi tema territooriumil investeringutega seoses tööle võetud oluliste töötajate, sealhulgas tippjuhtkonna ja tehniliste töötajate taotlused tema territooriumile sisenemise, seal ajutise viibimise ja töötamise kohta, olenemata inimese kodakondsusest.

ARTIKKEL 3

Investeeringute kaitse

1. Lepingupool tagab oma territooriumil teise lepingupoole investorite investeeringute ja tulu täieliku kaitse ja julgeoleku. Kumbki lepingupool ei takista omavoliliste ega diskrimineerivate meetmetega selliste investeeringute arendamist, juhtimist, säilitamist, kasutamist, neist kasu saamist, nende laiendamist, müüki ja vajaduse korral likvideerimist.

2. Lepingupoole investorite investeeringuid ja tulu koheldakse teise lepingupoole territooriumil ausalt ja õiglaselt kooskõlas rahvusvahelise õigusega.

ARTIKKEL 4

Riiklik kohtlemine ja enamsoodustusrežiim

1. Lepingupool ei tohi kohelda oma territooriumil teise lepingupoole investorite investeeringuid ja tulu vähem soodsalt kui oma investorite investeeringuid ja tulu või mis tahes kolmanda riigi investorite investeeringuid ja tulu, võttes aluseks neist asjaomastele investoritele soodsama.

2. Lepingupool ei tohi kohelda oma territooriumil teise lepingupoole investoreid investeeringu omandamise, laiendamise, haldamise, juhtimise, säilitamise, kasutamise, sellest kasu saamise, selle müügi või käsutamise puhul vähem soodsalt kui oma investoreid või mis tahes kolmanda riigi investoreid, võttes aluseks neist asjaomastele investoritele soodsama.

3. Lepingupool ei tohi oma territooriumil kehtestada teise lepingupoole investorite investeeringutele kohustuslikke nõudeid materjalide ostu, tootmisvahendite, tootmistegevuse, veonduse ega oma toodete turustamise kohta ega muid selliseid põhjendamatu või diskrimineeriva tulemusega ettekirjutusi.

4. Lõikeid 1 ja 2 ei või tõlgendada lepingupoole kohustusena laiendada teise lepingupoole investoritele samasugust kohtlemist, soodustusi või eelisõigusi, nagu esimene lepingupool on andnud tulenevalt:

a) olemasoleva või tulevase tolliliidu või majandus- või rahaliidu, vabakaubanduspiirkonna või muust sellisest rahvusvahelisest lepingust, mille osaline emb-kumb lepingupool on või mille osaliseks ta võib tulevikus saada;

b) rahvusvahelisest lepingust või kokkuleppest, mis on kas täielikult või osaliselt seotud maksustamisega.

ARTIKKEL 5 **Sundvõõrandamine**

1. Lepingupool ei sundvõõranda ega natsionaliseeri oma territooriumil otseselt ega kaudselt teise lepingupoole investori investeeringut ega võta muid samaväärse tulemusega meetmeid (edaspidi *sundvõõrandamine*), välja arvatud juhul, kui sundvõõrandatakse järgmistel tingimustel:

a) üldistes huvides;

b) kõiki võrdselt koheldes;

c) õiglase menetluse kohaselt ja

d) kiire, piisava ja tõhusa hüvitise eest.

2. Hüvitis makstakse välja viivitamata.

3. Hüvitise suurus peab vastama sundvõõrandatud investeeringu õiglasele turuväärtusele vahetult enne sundvõõrandamist või eelseisva sundvõõrandamise teatavaks saamist, kui see kuupäev on varasem. Hüvitis tuleb välja maksta viivitamata, see peab olema tegelikult realiseeritav ja vabalt ülekantav.

4. Lepingupoole investoril, keda kahjustab teise lepingupoole läbiviidud sundvõõrandamine, on õigus nõuda asja kiiret läbivaatamist, sealhulgas investeeringu käesoleva artikli kohast hindamist ja hüvitamist, kas kohtus või muus teise lepingupoole pädevas ja sõltumatus ametiasutuses.

ARTIKKEL 6 **Kahju hüvitamine**

1. Kui teise lepingupoole territooriumile investeerinud investor kannab kahju seal asetleidva sõja või muu relvakonflikti, rahvarahutuse, hädaolukorra, ülestõusu, mässu või muu sellise sündmuse tõttu, peab teine lepingupool võimaldama talle vara tagastamisel, hüvitise maksmisel või muu lahenduse korral vähemalt sama soodsa kohtlemise kui oma investoritele või mis tahes kolmanda riigi investoritele, võttes aluseks neist asjaomastele investoritele soodsama.

2. Piiramata lõikes 1 sätestatud, tuleb lepingupoole investorile, kes selles lõikes loetletud sündmuse tõttu kannab teise lepingupoole territooriumil kahju, kuna relvajõud või ametiasutused on tema vara täielikult või osaliselt:

a) sundkasutusele võtnud;

b) hävitanud, kui selle põhjuseks ei olnud relvavõitlus ega nõudnud seda tingimata hetkeolukord,

c) võimaldada sundkasutuse ajal saadud kahju eest või vara hävimise korral kiire, piisav ja tõhus hüvitis või vara tagastamine. Asjakohane makse peab olema tehtud vabalt konverteeritavas valuutas ja seda peab saama viivitamata vabalt üle kanda.

ARTIKKEL 7

Ülekanded

1. Lepingupool tagab, et teise lepingupoole investori tema territooriumil tehtud investeeringuga seotud makseid võib viivitamata vabalt üle kanda tema territooriumile ja sealt välja. Need ülekanded on esmajoones:

a) algkapital ja lisasummad investeeringu säilitamiseks või suurendamiseks;

b) tulu;

c) lepingu-, sealhulgas laenulepingujärgsed maksed;

d) investeeringu täielikust või osalisest müügist või likvideerimisest saadav tulu;

e) artiklites 5 ja 6 ettenähtud hüvitised;

f) investeerimisvaidluse lahendusest tulenevad maksed;

g) töötasu ja muu tasu, mis makstakse investeeringuga seoses välismaalt palgatud töötajatele.

2. Lepingupool tagab, et lõikes 1 nimetatud ülekandeid saab teha viivitamata, vabalt konverteeritavas valuutas ülekande tegemise kuupäeval kehtiva turukursi alusel.

3. Käesolev artikkel ei takista lepingupoolel täitmast heas usus oma majandus- ja rahaliidu liikmesusest tulenevaid kohustusi.

ARTIKKEL 8 **Õiguste ja nõuete üleminek**

1. Kui lepingupool või tema määratud asutus (käesoleva artikli mõistes *esimene lepingupool*) teeb makse teise lepingupoole (käesoleva artikli mõistes *teine lepingupool*) territooriumil tehtud investeeringu suhtes antud kindlustuse alusel, tunnustab teine lepingupool, et:

a) kindlustatud isiku kõik õigused ja nõuded loovutatakse esimesele lepingupoolele seaduse alusel või tehinguga ja

b) esimesel lepingupoolel on õigus talle üleläänud õigusi teostada ja nõudeid täitmisele pöörata samal määral kui kindlustatud isikul, samuti võtab ta üle investeeringuga seotud kohustused.

2. Esimesel lepingupoolel on õigus, olenemata mis tahes asjaoludest:

a) samasugusele kohtlemisele loovutamise tulemusena omandatud õiguste, nõuete ja kohustuste suhtes ning

b) saada neist õigustest ja nõuetest tulenevaid makseid,

nagu oli kindlustatud isikul käesoleva lepingu kohaselt seoses nimetatud investeeringu ja sellest saadava tuluga.

3. Üleläänud õigused või nõuded ei saa olla suuremad, kui olid investori esialgsed õigused või nõuded.

ARTIKKEL 9 **Lepingupoole ja teise lepingupoole investorite vaidluste lahendamine**

1. Kõik lepingupoole ja teise lepingupoole investori investeerimisvaidlused lahendatakse läbirääkimiste teel.

2. Kui lõikes 1 nimetatud vaidlust ei saa lahendada kuue kuu jooksul alates kirjalikust teatest, lahendatakse vaidlus investori taotluse korral järgmiselt:

a) selle lepingupoole pädevas kohtus, kelle territooriumil investering tehti;

b) lepitus- või vahekohtu abil Rahvusvahelises Investeeringuvaidluste Lahendamise Keskuses (*ICSID*), mis moodustati riikide ja teiste riikide kodanike vaheliste investeerimisvaidluste lahendamise konventsiooni järgi, mis avati allkirjutamiseks 18. märtsil 1965 Washingtonis. Lepingu kohaselt on lepingupoolel vahekohtu korral tagasivõtmatult ette nõus vaidluse esitamise kohta keskusele, ka juhul, kui lepingupoolel ja investoril puudub eraldi vahekohtukokkulepe. Selline nõusolek sisaldab loobumist nõudest, et riigisisesed haldus- või kohtumeetmed peavad olema ammendatud; või

c) vahekohtus, mis koosneb kolmest vahekohtunikust, kooskõlas Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni rahvusvahelise kaubandusõiguse komisjoni (*UNCITRAL*) vahekohtueeskirjade ja nende muudatustega, mille mõlemad lepingupoolel on vahekohtumenetluse algatamise taotluse ajaks heaks kiitnud. Lepingu kohaselt on lepingupoolel vahekohtu korral tagasivõtmatult ette nõus vaidluse esitamise kohta vahekohtule, ka juhul, kui lepingupoolel ja investoril puudub eraldi vahekohtukokkulepe.

3. Otsus on lõplik ja siduv; see viiakse täide riigi õigusaktide kohaselt, lepingupool tagab vahekohtuotsuse tunnustamise ja täitmise kooskõlas oma asjakohaste õigusaktidega.

4. Vaidluses osalev lepingupool ei esita üheski lepitus- või vahekohtumenetluse või otsuse täitmise järgus vastuväidet selle kohta, et teiseks vaidluspooleks olev investor on tagatise tulemusel juba saanud hüvitist kogu või osa kantud kahju eest.

5. Investoril, kes on lõike 2 punkti a kohaselt esitanud vaidluse riigi kohtule või ühele lõike 2 punktides b ja c nimetatud vahekohtule, ei ole õigust esitada oma kohtuasja ühtegi teise kohtusse ega vahekohtusse. Investori valik kohtu või vahekohtu kasuks on lõplik ja siduv.

ARTIKKEL 10

Lepingupoole vaidluste lahendamine

1. Lepingupoole lahendavad lepingu tõlgendamise või kohaldamisega seotud vaidlused võimaluse korral läbirääkimiste teel.

2. Kui lõikes 1 nimetatud vaidlust ei saa lahendada kuue kuu jooksul, esitatakse see emma-kumma lepingupoole taotlusel lahendamiseks kolmeliikmelisele vahekohtule.

3. Selline vahekohus moodustatakse *ad hoc* järgmiselt: kumbki lepingupool määrab ühe vahekohtuniku ja need kaks vahekohtunikku lepivad kokku esimehes, kes on kolmanda riigi kodanik. Vahekohtunikud määratakse kahe kuu jooksul alates kuupäevast, mil üks lepingupool on teatanud teisele lepingupoolele oma kavatsusest esitada vaidlus vahekohtusse, mille esimees tuleb määrata kahe järgneva kuu jooksul.

4. Kui lõikes 3 nimetatud ajavahemikest ei peeta kinni, võib kumbki lepingupool muu asjakohase lahenduse puudumisel paluda teha vajalikud määramised Rahvusvahelise Kohtu esimehel. Kui Rahvusvahelise Kohtu esimees on emma-kumma lepingupoole kodanik või ta ei saa muul põhjusel nimetatud ülesannet täita, palutakse samadel tingimustel teha vajalikud määramised Rahvusvahelise Kohtu aseesimehel või tema võimetuse puhul kohtu kõige kauem teenistuses olnud liikmel.

5. Kui lepingupooleid ei otsusta teisiti, kehtestab vahekohus ise menetluskorra.

6. Vahekohus teeb otsuse lepingust lähtudes ja kooskõlas rahvusvahelise õiguse normidega. Kohus teeb otsuse häälteenamusega ning see on lõplik ja siduv.

7. Kumbki lepingupool kannab oma vahekohtuniku kulud ning oma esindamisega seotud vahekohtumenetluse kulud. Esimehe ja ülejäänud kulud kannavad mõlemad lepingupoole võrdsetes osades. Kohus võib oma otsusega siiski määrata ka kulude teistsuguse jaotamise.

ARTIKKEL 11

Lepingu kohaldamine

Lepingut kohaldatakse investeeringute suhtes, mis on tehtud nii enne kui ka pärast lepingu jõustumist, aga ei kohaldata ühegi investeerimisvaidluse suhtes, mis on tekkinud enne lepingu jõustumist.

ARTIKKEL 12 **Jõustumine, kehtivus ja denonsseerimine**

1. Leping jõustub kuupäeval, mil saadakse diplomaatiliste kanalite kaudu kätte lepingupoolte viimane teade lepingu jõustumiseks vajalike riigisiseste nõuete täitmise kohta.

2. Leping jääb jõusse kümneks aastaks; seejärel pikeneb see kümneaastaste ajavahemike kaupa, kui kumbki lepingupool ei ole üks aasta enne esimese või mis tahes järgneva ajavahemiku lõppemist teisele lepingupoolele teatanud oma kavatsusest leping denonsseerida. Denonsseerimine jõustub käimasoleva kümneaastase ajavahemiku lõppemisel.

3. Investeeringute suhtes, mis on tehtud enne lepingu denonsseerimise jõustumise kuupäeva, kehtivad lepingu sätted edasi kümme aastat alates lepingu denonsseerimise kuupäevast.

4. Lepingut võib lõpetada diplomaatiliste kanalite kaudu kuuekuulise kirjaliku etteteatamisega, kui seda tingivad Eesti Vabariigi Euroopa Liidu liikmesusest tulenevad kohustused, tingimusel et investeeringud jäävad kaitstuks samal tasemel, kui see oli lepingus sätestatud.

Selle kinnituseks on täievolilised esindajad lepingule alla kirjutanud.

Koostatud 10. mail 2010 Ammanis kahes eksemplaris eesti, araabia ja inglise keeles; kõik kolm teksti on võrdselt autentset. Erineva tõlgendamise korral lähtutakse ingliskeelsest tekstist.

**EESTI VABARIIGI
VALITSUSE NIMEL**

Andrus Ansip

**JORDAANIA HAŠIMIIDI
KUNINGRIIGI
VALITSUSE NIMEL**

Samir Rifai